

ГБОУ Республиканский Бурятский Национальный лицей-интернат № 1

УТВЕРЖДАЮ:

СОГЛАСОВАНО:

Рассмотрено:

Зам.директора по УВР

на заседании МО

«_» _____ Г.

«20 августа» _____ Г.

Рабочая программа

ФИО, категория

Лубсанова Ц.В, высшая

Предмет: буряад литература

Класс: 10

Рассмотрено на заседании
педагогического совета
протокол № от

«20 августа» _____ 2021 г.

1. Тайлбари бэшэг

Тус программа гүрэнэй Федеральна стандарт, Буряад Республикын Нуралсалай болон эрдэм ухаанай министерствын туршалгын программа дээрэ үндэһэлэгдэнэ. Буряад дунда нургуулида түрэлхи литература нуралсалай предмет болгогдожо, үзэгдэжэ байдаг гээшэ.

Программа иимэ хубинуудһаа бүридэнэ: тайлбари бэшэг, нуралсалай - тематическа түсэб, программын байгуулга ба удха, календарно-тематическа түсэб, нуралсалай мэдэсэ шадабарнин гол эрилтэнүүд, нуралсалай методическа хангалга, хабсаргалта.

Буряад литература үзэлгэ болбол имагтал образоор харуулдаг дээрэһээ нуралсалай арад зондоо үнэн сэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай.

Түрэлхи литературын программа тематическа принципэй үндэһэн дээрэ байгуулагдаба. Эндэ арадай аман зохёолнууд, буряад литература сооһоо удхын ба байгуулалтын талаар нуралсалай ойлгосо, мэдэсэдэ таарамжатай уран найханай зохёолнууд шэлэгдэн абтажа, тайлбарилан уншахаар, шудалан үзэхөөр хараалагдаба. Эдэ зохёолнууд хадаа түүхын үе сагтай, арад зоной үйлэ хэрэгтэй, түүхэтэй, түрүү хүнүүдэй дүрэтэй сэхэ холбоотой юм.

X классай программа буряад литературын хүгжэлтын түүхэ үзэхөөр табигдаба.

X класста ниитэ зоной түрүүүзэл бодолтой литературын нягта холбоотой байдагые, арадай ажабайдалда литературын ямар үүргэтэй байһые нуралсалай ойлгуулжа үгэхэ юм.

Литература ахамад классуудта заахадаа, бүхы хүн түрэлтэнэй түүхын бодото ушарнуудай хоорондох холбоондо, проблемэнүүдтэ, илангаяа моральна удхатай асуудалнуудые тобойлгон илгажа, нуралсалай анхарал хандуулха байна.

X классай литературын курс монографическа ба обзорно темэнүүдые үзэхөөр хараална. Тинмэһээ нуралсалай буряадайнгаа элитэ уран зохёолнуудтай танилсаха аргатай, тэдэнэй литературын хүгжэлтэдэ ямар нуури эзэлдэг, ямар онсо удха, шанар оруулһые ойлгожо абана.

Литературын теориин ойлгосонуудые нуралсалай V-VII классуудта шудалжа эхилээд, VIII-IX классуудта үргэлжэлүүлнэ, хүгжөөнэ. X-XI классуудта бүри орёо ойлгосонуудтай танилсана. Эндэ литературна тип, литературна шэглэл, арадша ёһо реализм гэһэн литературын гол уран методтэй танилсажа шудална.

Литературна ойлгосонуудые удаа дараалан, шата шатаарнь, хоорондонь холбоотойгоор нуралсалай ухаанда бүрилдүүлхэ юм.

2. Нуралсалай- тематическа түсэб

№	Программна материал	часууд
1	XX зуун жэлэй буряад литература соо бүтээгдэһэн уран гоё юртэмсэ. Буддын шажанай зохёолнууд	1
2	“Үльгэрэй далай”	2
3	Буряад литературын бии болон хүгжэлтэ	1
4	«Сагай 4 уларил», «Д.Банхаров тухай шүлэг».	2
5	20-дохи зуун жэлэй I-дэхи хахадай буряад литературын түүхэһээ	1
6	Н.Г.Балдано «Энхэ-Булад баатар»	5
7	Ж.Тумунов «Нойрһоо һэриһэн тала»	7

8	Х.Намсараев «Тайшаагай ташуур»	6
9	Х.Намсараев “Үүрэй толон”	7
10	А.Бальбуров “Зэдэлээтэ зэбэнүүд”	5+2
11	Ж.Балданжабон «Сэнхир хаданууд»	5
12	Ч.Цыдендамбаев «Холо ойрын түрэлнүүд»	6
13	Д.Жалсараев “Газар дэлхэйн дуунууд”	3+1
14	Н.Дамдинов “Мүшэтэ харгы”, “Шэлдэй зангийн дуун”	3+1
15	Д.Улзытуев «Ая ганга», «Шоно-Баатарай дуун»	4+2
16	Буряад романай, шүлэглэмэл болон зүжэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ тухай...	3
17	Жэл соо үзэһэнөө дабталга, бэхижүүлгэ	1

3. Программын байгуулга ба удха

XX зуун жэлэй буряад литература соо бүтээгдэһэн уран гоё юртэмсэ.

Буддын шажанай зохёолнууд (1 час)

Үльгэрэй далай (2 час)

Ниигүүлэхы найхан сэдхэлтэй хүн бүхэнэй буян хэжэ ябабал, өөртэньше, үри хүүгэдтэньше, уг саданартаньше ходоодоо найн хэрэг тохёолдохо гэһэн удха. Буддын шажанай хургаал зааһан зохёолнуудай удха шанар.

Буряад литературын бии болон хүгжэлтэ (1 час)

Уран зохёолшын уран гоё гү, али уран найханай юртэмсэ тухай ойлгосо. Уншагша литературна процессэй эдэбхэтэй хабаадагша. Уран зохёол ба тэрэнэй тайлбарилга.

«Д.Банзаров тухай шүлэг», «Сагай дүрбэн уларил» (2 час)

Шүлэг шэнжэлэлгэ, арадай аман зохёолой зүйлнүүд

20-дохи зуун жэлэй 1-дэхи хахадай буряад литературын бүридэлгэ. (1 час)

Н.Г.Балдано «Энхэ-Булад баатар»(5 час)

Н.Балданогой творческо замаар хронологическа таблица табилга, зохёолго. Драматическа поэмын үльгэр домогой удхаһаа дулдыдан бии болоһыень ойлгуулха. Драматическа поэмэ, тэрэнэй шэнжэ, шанар тухай хөөрэлдэхэ.

Ж.Тумунов «Нойрһоо һэриһэн тала» (7)

Буряад литературын түрүүшын роман. Роман соо зураглагдаһан типическэ дүрэнүүдые зураглалга. Ниитын зоной байдал хүнэй өөрынь ябадал хоёрой хоорондохи орёо харилсаа үнэн зүбөөр харуулһан тухай хөөрэлдэхэ. Литературна теори: реализм, тэрэнэй буряад литературада тогтонижоһон тухай.

Х.Намсараев «Тайшаагай ташуур» (6 час)

Х.Намсараев тухай мэдээ үргэдхэхэ. 19 зуун жэлэй хори буряадуудай түүхэдэ болоһон ушар баримталжа бэшэһэн тухай хэлэхэ. Арадай ядаралта байдал, ангийн тэмсэл эршэтэй боложо байһан тухай хөөрэлдэхэ. Литературна теори: буряад уран зохёолой арадша ёһо.

Х.Намсараев “Үүрэй толон” (7 час)

“Үүрэй толон” романай проблематика, нэрын удха, жанрайнь онсо шэнжэ. Романай түүхэтэ үндэлһэн, бэшэгдэһэн түүхэнь. “Нойрһоо һэриһэн тала” романтай адли ба адли бэшэ талануудынь.

А.Бальбуров “Зэдэлээтэ зэбэнүүд”(7 час)

Романай нэрын удха, фольклорно үндэлһэниинь, зүрилдөөниинь, образно системэнь. Арад зон ба засаг түрэ. Шажан мүргэлэй асуудалнууд. Интеллигенциин үүргэ.

Ж.Балданжабон «Сэнхир хаданууд» (5 час)

Роман соо тэрэ үеын арадай байдал харуулһан тухай хөөрэлдөө эмхидхэхэ. Юрын колхознигуудай мэргэжэл, оролдосотой ажал, һонор ухаае Даржаа ахайн дүрөөр харуулһан тухай хөөрэлдэхэ.

Ч.Цыдендамбаев “Холо ойрын түрэлнүүд” (6 час)

Романай жанр. Эпическэ зохёолой шэнжэ шанар. Гүнзэгы удхатай, үргэн дэлисэтэй эпическэ зохёолнуудай, жанрнуудай батажалга.

Д.Жалсараевай уран һайханай юртэмсэ. “Газар дэлхэйн дуунууд”(4 час)

Лирикэ. Д.Жалсараевай поэзин гол темэнүүд ба жанрнууд. Шүлэгүүдэй баглаа тухай ойлгосо. Шүлэгүүдэй баглаа зохёохы оньһон арга. Д.Жалсараевай публицистическэ стилб, оньһон үгын найруулга хэрэглэһэниинь.

Н.Дамдиновай уран һайханай юртэмсэ. “Мүшэтэ харгы”, “Шэлдэй зангини дуун”(4 час)

Лирикэ. Н.Дамдиновай лирикэ соо хүн ба юртэмсэ гэхэн һанал бодол шиидхэлгэ. “Мүшэтэ харгы” гэхэн сонедүүдэй гүрлөө. Сонет ба сонедүүдэй гүрлөө тухай ойлгосо үргэдхэлгэ. Сонедүүдэй гүрлөө зохёолгын оньһон арга.

Д.Улзытуевай уран һайханай юртэмсэ. “Ая ганга”, “Шоно-Баатарай дуун”(6 час)

Лирикэ. Д.Улзытуевай буряад шүлэг зохёолгодо верлибр, лирическэ миниатюрын жанр, япон шүлэгэй хайку, танка гэхэ мэтэ хэбүүдые нэбтэрүүлгэ. Оршуулга, тэрэнэй орёо заршам.

Буряад романай, шүлэглэмэл, зүжэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ тухай... (3 час)

Буряад роман ба тэрэнэй бии болохын бэлэдхэл. Үе сагтаа тааруу зохёол бэшэхэ формо бэлдэрэлгэ. Буряад романай жанрай өөрэ ба олон янза. Буряад драматургини хүгжэлтэ ба шэнэлэлтэ. Буряад театрай хүгжэлтын гол зам. Буряад лирикын хүгжэлтэ, тэрэнэй жанрнууд, поэтикэ.

Жэл соо үзэһэнөө дабталга, бэхижүүлгэ (1 час)

10-дахи класста гараһанаа согсолхо, дабтаха

4. Календарно-тематическа түсэб
Буриад литература

10-лахи класс, буриад литература

№	Программна материал	Раздел ээр үгтэһэ н саг	Темээр үгтэһэ н саг	болзор	буриад галамни мэдэсэ, шалабариг, даламни үгжөөхэ зорилго	буриад галамни мэдэсэ, шалабариг, даламни үгжөөхэ зорилго	буриад галамни мэдэсэ, шалабариг, даламни үгжөөхэ зорилго	Хүдэлмэринин янзаниуд ИКТ хэрэглэлгэ
1	XX зуун жэлэй буриад литература соо бүтээгдэһэн уран гоё юртэмсэ. Буддын шажанай зохёолнууд	1	1	02.09	Эрдэмтэдэй, багшанарай урган гаралга тухай... урданай зохёолнуудай жанрууд	Конспект (3-8-лахи нюур)	«Алтан галаһан» хрестомати хэрэглэн, угай бэшэгүүд тухай хрэлдэхэ, схемэнүүдые (угай молон) зохёолгохо	
2	“Үльгэрэй далай”	2	1 1	2.09 6.09	Ниигүүлэхы һайхан эдлэхэлтэй хүн бүхэнэй буян хэжэ ябабал, өөртэньше, үри хүүгэдтэньше, уг саданартаньше холодоо һайн хэрэг тохёолдохо гэйһэн удха. Буддын шажанай һургаал зааһан зохёолнуудай удха шанар.	Уран уншалга эмхидхэлгэ «Үльгэрэй далай» гэйһэн һургаал зааһан зохёолдо проектын хүдэлмэри бэлдэлгэ	Буддын шажанай зохёолнууд-электрон номоор..., реферат	
3	Буриад литературынын бии болон хүгжэлтэ	1	1	4.09		1920-1930-аад онуудай буриад уран зохёол тухай реферат	Граф-схемэ зохёохо	
4	«Д.Банзаров тухай шүлэг», «Сагай дүрбэн уларил».	2	1 1	13.09 14.09	Ород ба бусад арадай уран зохёолнуудай оршуулганууд. Ород драма һажажа бэшэһэн тухай. һургуулида үхибүүдээ һургаха, ариг эсбэрье сахиха. эмшэн докторто хандаха. ариг, хаарта хэхэгүй г.м. һургаал номноһон эдэ зохёолнуудай арад зонини гэгээрүүлэхэ гэйһэн гол удха	Сээжэ болон уран уншалга эмхидхэхэ	Электронно ном “Уран угын абдарһаа”	

5	XX зуун жэлэй I-дэхи хахадай буряад литературын түүхэлээ	1	1	2009	Н.Балданогой творческо замаар хронологическа таблица табилга, зохёолго. Драматическа поэмын үльгэр домогой удхааа дуллыдан бин болоһыень ойлгуулха. Драматическа поэмэ, тэрэнэй шэнжэ, шанар тухай хөөрэлдэхэ.	Реферат бэшэлгэ	Конспект, схемэ табилга	Эрхэ-Мэргэн Энхэ-баатарнуудай баатарнуудай характеристикэ, сасуулга бэшэхэ
6	Н.Г.Балдано «Энхэ-Булад баатар»	5	1	21.09		Драматическа зохёолнуудай онсо шэнжэ тухай		
			1	24.09		«Энхэ-Булад баатар-аралай баатар»-зохёолго бэшэлгэ		
			1	28.09				
			1	4.09				
			1	5.10				
7	Ж.Тумунов «Нойрһоо һэрһэн тала»	7	1	11.10	Буряад литературын түрүүшын роман. Роман соо зураглагдан типическэ дүрэнүүдые зураглалга. Ннитын зоной байдал хүнэй өөрын ябадал хоёрой хоорондохн орёо харилсаа үнэн зүбөөр харуулһан тухай хөөрэлдэхэ. Литературна теори: реализм, тэрэнэй буряад литературада тогтонихон тухай.	Геройнуудай характеристикэ бэшэхэдээ, шитатануудые хэрэглэлгэ	«Дэлгэр Доржиев Цыремпил Сыдуев хоёр» найруулга гү, али сасуулгын характеристикэ бэшэхэ	Доржиев Сыдуев
			1	12.10				Түүхын баримтанууд
			1	18.10				Когнитивнэ карта
			1	19.10				Түсэб табиha
			1	25.10				
			1	26.10				
			1					Романай удхаар зохёолго

8	Х.Намсараев «Тайшаагай ташуур»	6	1	9.11	Х.Намсараев тухай мэдээ үргэдхэхэ. 19 зуун жэлэй хори буяадуудай түүхэдэ болоһон ушар баримталжа бэшэһэн тухай хэлэхэ. Аралай яларалта байдал, ангин тэмсэл эршэтэй боложо байһан тухай хөөрэлдэхэ. Литературна теори: буяад уран зохиёлой аралша ёһо.	«Хорин тайшаанар» гэһэн газетнэ материал хэрэглэхэ. Б.Б.Чернутов «Тайшаагай ташуур» гэжэ зүжэгтэ хэглэһэн эскизээр... Р-Д.Дымбылов болон Т.Жигжитовэй дүрэнүүдэй зэргэсүүлгэ бэшэлгэ.	Тестовэ үнгэргэлгэ Электронно ном Хэжэнгэ нотагай солотон. Ц.Номтоев «Хорин тайшаанар»
				15.11			
				16.11			
				22.11			
				23.11			
				29.11			
				30.11			
9	Х.Намсараев «Үүрэй толон»	7	1	30.11	«Үүрэй толон» романай проблематика, нэрын удха, жанрайнь онсо шэнжэ. Романай түүхэтэ үндэһэн, бэшэгдэһэн түүхэнь. «Нойроо һэриһэн тала» романтай адли ба адли бэшэ талануудынь.	Х.Намсараевай «Үүрэй толон» гэжэ зүжэгтэ хэглэһэн романай иллюстрацияр...	Когнитивнэ карта Сасуулга «Цыремпил хоёрой дуранайнгаа тэмсэл» гэгһэн сэдэбээр зохиёолго бэшэлгэ.
				6.12			
				7.12			
				13.12			
				14.12			
				20.12			
21.12							

2-дохи хахад жэл

10	А.Бальбуров «Зэдэлэгтэ зэбэнүүд»	5+2	1		Романай нэрын удха, фольклорно үндэһэнийнь, зүрилдөөнийнь, образно системэнь. Арал зон ба засаг түрэ. Шажан мургэлэй асуудалнууд. Интеллигенциин үүргэ.	И.А.Аржанков «Шаман» Буяад сэхээтэй дүрэнүүды тодорхойлолго Номоор-77-дохи ноур Творческо практикум	Арад зоной түлөөлэгшлэй дүрэнүүд
				1			
				1			
				1			
				1			
				1			
				1			

11	Ж.Балданжапон «Сэнхир халанууд»	5	1 1 1 1 1	Роман соо тэрэ үеын аралай байдал харуулан тухай хөөрэлдөө эмхидхэхэ. Юрын колхознигуудай мэргэжэл, оролдосотой ажал, һонор ухаае Даржаа ахайн дүрөөр харуулан тухай хөөрэлдэхэ.	Романай удаар төстөвэ хүдэлмэри үнгэргэхэ	Багшын үзэмжөөр, сочинени бэшлэгэ 91-дэхи ноуэр
12	Ч.Цыдендамбаев «Холо ойрын түрэлнүүд»	6	1 1 1 1 1 1 1 1	Ч.Цыдендамбаев тухай мэлэһэнээ һанаха, конспект бэшхэхэ. Тэрэ үеын буряад нотагтахи байдал тухай	Сочинени бэшлэгдэ анхаралаа хандуулха. Литератуерна диктант И.Г.Налабардин «Утро»	Уянгата түүрээлгэнүүдые ололго 101-дэхи хуудалан
13	Д.Жалсараевай уран хайханы юртэмсэ. «Газар дэлхэйн дуунууд»	3+1	1 1 1 1	Лирикэ. Д.Жалсараевай поэзин гол темэнүүд ба жанрууд. Шүлэгүүдэй баглаа тухай ойлгосо. Шүлэгүүдэй баглаа зохиохы оньһон арга. Д.Жалсараевай публицистическэ стиль, оньһон үгын найруулга хэрэглэһэниинь.	Уран найруулгын зүйлнүүдые элирүүлэлгэ Уран, сээжэ уншалга-багшын үзэмжөөр	Творческо практикум- 110-дахи ноурта
14	Н.Дамдиновой уран хайханы юртэмсэ. «Мүшэтэ харгы» «Шэлдэй зангини дуун»	3+1	1 1 1 1	Лирикэ. Н.Дамдиновой лирикэ соо хүн ба юртэмсэ гэһэн һанал бодол шиндхэлгэ. «Мүшэтэ харгы» гэһэн сонедүүдэй гүрлөө. Сонет ба сонедүүдэй гүрлөө тухай ойлгосо үргэдхэлгэ. Сонедүүдэй гүрлөө зохиолгын оньһон арга.	Уран зохёолшын онсыень элирүүлэлгэ Уран ба сээжэр уншалга-багшын үзэмжөөр	Творческо практикум- 120-дохин ноур
15	Д.Улзытуевай уран хайханы юртэмсэ. «Ая ганга»	4+2	1 1 1	Лирикэ. Д.Улзытуевай буряад шүлэг зохиолгодо верлибр, лирическэ минниаторын жанр, япон шүлэгэй хайку.	Ф.И.Балдаев «Шоно-Баатар»-зурагаар хүдэлмэри, Хэһэг сээжэлдэлгэ	Творческо практикум- 131 ноур «Д.Улзытуевай шүлэгүүд соохи буряад

юртэмсын тэмдэгүүд – бэшлэг	хүлдэ – зохёолго	“Д.Улзытуев – агуухэ буряад поэт”-зохёолго бэшлэг.	“Шоно-Баатарай дуун” аралай дуутай зэргэсүүлгэ	танка гэхэ мэтэ хэбүүдые нэбтэрүүлгэ. Оршуулга, тэрэнэй орёо заршам.			
Конспект, схемэ		Буряад романай, шүлэглэмэл болон зүжэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ тухай реферат бэшлэг	Буряад роман ба тэрэнэй бии болохын бэлэдхэл. Үе сагтаа тааруу зохёол бэшхэ формо бэдэрэлгэ. Буряад романай жанрай өөрз ба олон янза. Буряад драматургийн хүгжэлтэ ба шэнэлэлтэ. Буряад театрай хүгжэлтын гол зам. Буряад лирикын хүгжэлтэ, тэрэнэй жанрууд, поэтикэ.	1 1 1	3	“Шоно-Баатарай дуун” Буряад романай, шүлэглэмэл болон зүжэглэмэл зохёолнуудай хүгжэлтэ тухай....	
Зохёолнуудай удааар асуудалнуудые зохёолго, тестовэ асуудалнууд г.м.	Жэл соо үзэһэнөө хэрэглэн, нурагшадта тестовэ асуудалнуудые зохёолгохо.		10-дахи класста гараһанаа согсолхо, дабтаха	1	1	Жэл соо үзэһэнөө дабталга, бэхижүүлгэ	

5. X классай хурагшад мэдээ шадабарини гол эрилтэнүүд

хурагшад иимэнүүд юумэ мэдэхэ ёһотой:

— X класста шудалхан литературы асуудалнуудаар статьянуудай, хэлэһэн үгэнүүдэй гол шухала баримтанууды;

— литература соо харуулагдаһан арадай түүхэтэ замай шухала шатанууды;

— зохёол соо харуулагдаһан үе сагай онсо шэнжэ;

— X–XI классуудта шудалагдаһан уран зохёолшодой ажабайдалһаа ба зохёохы ажал ябуулгаһаа тон шухала мэдээсэлнүүды; уран зохёолнуудай текстнүүды;

— XI класста үзэгдэһэн зохёолнуудай сюжет, байгуулгын (композициин) онсо янза, гол үйлэдэгшэ нюурнуудай бодото түүхэдэ ба бүхы хүн түрэлтэндэ хабаатай типическэ удха шанартайзан абари (характер);

— уран зохёолой образ, литературна тип, арадша (народность), реализм, уран зохёолшын зохёон бэшэхэ маяг (найруулга) гэхэн ойлгосонуудай онсо шанар шэнжэ;

— үзэгдэһэн зохёолнуудай уран найханай тусгаар онсо шэнжэнүүд;

— эпос, лирикэ, драма ба тэдэнэй жанрнууд.

хурагшад иимэ юумэ шадаха зэргэтэй:

— зохёолнууды гү, али тэдэнһээ хэһэгүүды, мүн сээжэлдэһэнээ тодо уранаар уншажа;

— зохёолой гол зорилго элирүүлжэ;

— сюжетэй, байгуулгын (композициин) зүйлнүүдэй, образуудай гурим ба зураглан тобойлгожо харуулха хэлэнэй арга боломжонуудай үүргы тодорхойлжо;

— нэгэ гү, али хэдэн зохёолнуудай геройнууды зэргэсүүлэн, зохёолой герой тухай хэлэжэ.

— уншаһан зохёолоор үгэһэн сэгнэлтээ баримталжа;

— уран зохёол тодо уранаар уншажа;

— өөрынгөө һанамжы аман ба бэшэмэл хэлэлгээр дамжуулха түсэб табижа;

— үзэһэн зохёолоор гү, али хэдэн зохёолнуудаар гол асуудалай шэнжэтэй аман ба бэшэмэл бодомжолготой зохёолго (сочинени-бодомжолго), тэрэ тоодо зэргэсүүлһэн характеристикэ зохёожо, мүн литературна ба публицистическэ темэнүүдээр бодомжолготой зохёолго (сочинени-бодомжолго) зохёожо;

— литературы асуудалнуудаар бэшэһэн хүдэлмэрээр тезисүүды ба конспектнүүды табижа; нэгэ гү, али хэдэн материалнууд дээрэ үндэһэлэн литературна темэдэ проект бэлдэжэ; рецензи бэшэжэ шадаха ёһотой.

6. Нуралсалай методическа хангалга:

- 1.«Буряад литература, учебник», 10 класс Ц- А.Дугар-Нимаев, С.Бальжинимаева, 1989.
- 2.«Буряад литература, хрестомати», 10 класс
- 3.Ц.Цыренова, М.Батуева. «Булагай эхин», Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2002 он.
4. XX зуун жэлэй эхин үеын буряад уран зохёол. Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2009 он.
- 5.В. Махатов, Х. Цыденова. «Алтан гадаһан», Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2009 он.
6. «Буряад хэлэн» электрон сахим ном.

Интернет онол арга:

- <http://www.edu.ru> – Федеральный портал «Российское образование».
- <http://www.edu03.ru/>-Министерство образования и науки РФ
- <http://www.buryadxelen.org>
- <http://www.nomoihan.org>

- <http://www.ict/edu.ru/> - Портал «Информационно-коммуникационные технологии в образовании».
- <http://www.Kpmo.iv-edu.ru/> – Сайт регионального комплексного проекта модернизации образования.
- <http://fcior.edu.ru/> - Федеральный центр информационно-образовательных ресурсов.
- <http://www.rikuo.ru/> – Сайт республиканского института кадров управления и образования.
- <http://www.fipi.ru/> – ФИПИ- Федеральный институт педагогических измерений.
- www.mon.gov.ru – Официальный сайт Министерства образования и науки РФ.
- www.edu-all.ru – Справочно-информационный образовательный портал «Всеобуч»
- www.openclass.ru – Открытый класс.
- <http://school-sector.relarn.ru/> – Школьный сектор

7. Хабсаргалта

Буряад литератураар тестнүүд

НАМЖИЛ БАЛДАНО «ЭНХЭ-БУЛАД БААТАР»

1. Н. Балданогой үхибүүн ябахандаа золгодог байһан нютагайнь үльгэршэн
 - а) П. Петров
 - б) Нима Образцов
 - в) Цырен Зодбоев
2. Ямар ара нэрэ доро Н. Балдано түрүүшынгээ зүжэг бэшээ һэм?
 - а) Сэлгээ Сарьдаг
 - б) Мүнхэ Сарьдаг
 - в) Будамшуу
3. Буряад-Монголой драмтеатрай табиһан түрүүшын пьесэ, Н. Балданогой зохёонон:
 - а) “Нюдарган”
 - б) “Таһалдал”
 - в) “Дүлэн”
4. “Гэсэрэй” аялгаар Н. Балданогой бэшэһэн баледэй либреттэ:
 - а) “Гэсэр – арадай баатар”
 - б) “Газарай хүбүүн”
 - в) “Поющие стрелы Гэсэра”
5. «Энхэ-Булад баатар» — буряадай түрүүшын
 - а) драма
 - б) драматическа поэмэ
 - в) оперо
6. Энхэ-Булад баатарай прототип:
 - а) Сэрэн-Галдан
 - б) Бабжа-Барас баатар
 - в) Шоно баатар
7. «Энхэ-Булад баатар» ямар аман зохёолой аялгаар бэшэгдэһэн бэ?
 - а) үльгэрэй
 - б) түүхэлһэн хөөрөөнэй
 - в) домогой
8. Буумал хаанай мүнгэн һэлмэ юун болоноб?
 - а) түшэг
 - б) һүлдэ
 - в) зэбсэг
9. “Хаража шадангүй һүлдыетнай харата дайсанда алдабалби,”– гэжэ Буумал хаанда хэлэгшэ:

- а) харуулшан
 - б) Шуумар баатар
 - в) ахалагша һахюул
10. Буумал хаан Энхэ-Булад баатарые яажа хэһээгээб?
- а) нюргынъ сохёо
 - б) далынъ хухалаа
 - в) далын мэнгээрһэ тануулаа
11. Энхэ-Булад баатарай түрэхэн эсэгэ:
- а) Буумал хаан
 - б) Хэшэгтэ дархан
 - в) Солбон баатар
12. Шаралдай хаанай эльгээрһэн номо һаадагуудые Энхэ-Булад баатар юун гэжэ тайлбарлиһаб?
- а) бэлэг
 - б) мэндын тэмдэг
 - в) дайнай уряа
13. Хаанай ордон:
- а) асари
 - б) байшан
 - в) Ехэ Гэр
14. Энхэ-Булад баатар хаанһине хэн гээшэш гэнэб?
- а) хаан-баабай
 - б) хаан-наран
 - в) хаан-могой
15. “Энхэ-Булад” оперын хүгжэм найруулагша композитор:
- а) Тихон Хренников
 - б) Михаил Фролов
 - в) Бау Ямпиров
16. Арюун-Гоохон хада дээгүүр мандаһан наранда хандажа юу эрнэб?
- а) аза талаан
 - б) һайхан дура
 - в) зол жаргал
17. Эрхэ-Мэргэнэй номонһоо Энхэ-Булад баатарые хэн абарнаб?
- а) Солбон баатар
 - б) Шуумар баатар
 - в) Арюун-Гоохон
18. Арад зон Энхэ-Булад баатарые хүндэлжэ, юун дээрэ һуулганаб?
- а) сагаан олбог дээрэ
 - б) хаан шэрээдэ
 - в) сагаан хурьган тохон дээрэ
19. Оперын үгэнүүдые юун гэдэг бэ?
- а) ариоза
 - б) либреттэ
 - в) опереттэ
20. “Энхэ-Булад баатар” ямар түлэбэй зохёол бэ?
- а) драмын
 - б) прозын
 - в) шүлэгэй

XX-дохи зуун жэлэй урдахи уран зохёол

1. XX-дохи зуун жэлэй урда буряад нютагуудта илангаяа дэлгэрэнги байһан үзэг бэшэг: а) ород б) монгол в) түбэд
2. Зүүн Сибириин дээдэ хургуули хаана байһан бэ? а) Новосибирскдэ б) Казаньда в) Томскдо
3. Түрүүшын буряад багшанарые нэрлэгты
4. Буряадай түрүүшын үзэглэлнүүдые нэрлэгты
5. Казаниин университетдэй зүүн зүгые шэнжэлэгшэ эрдэмтэн, түрүүшын буряад эрдэмтэдые дэмжэгшэ: а) Н.И. Лобачевский б) Г.Н. Потанин в) О.М. Ковалевский
6. Буряадай түрүүшын эрдэмтэдые нэрлэгты
7. Түрүүшын буряад бэшэмэл зохёолнуудай гол жанр: а) угай бэшэгүүд б) түүхэ бэшэгүүд в) үльгэрнүүд
8. “Буддийский паломник у святынь Тибета” номой автор: а) Ц. Жамсарано б) Г. Цыбиков в) М. Хангалов
9. Арадай аман зохёол суглуулагша, эрдэмтэн-этнограф: а) Ц. Жамсарано б) Ц. Онгодов в) Ц. Сахаров
10. Балба орон- а) Түбэд б) Энэдхэг в) Непал
11. Муура рампан багша тухай үльгэрые оршуулагша: а) Р. Номтоев б) И. Сахаров в) Б. Барадин

12. Түрүүшын буряад зүжэгүүдые автортайнь онсологты: а) "Үхэл" 1. И.Барлуков б)
"Архиин зэмэ" 2. Ч.-Лх.Базарон в) "Цырен малшан" 3. С.Балдаев г)
"Хаарташан" 4. Д.Абашеев 13. "Хориин 11 эсэгийн уг изагуурай туужа" гэхэн түүхын
зохёолой автор: а) Д.-Ж.Ломбо- Цыренов б) В.Юмсунов в) С.Балдаев

14. Б.Барадинай бэшээн номуудые нэрлэгты
15. "Хүн түрэхэн ёһоёо Хүлээхэн сагаа ханахадам, Хүшэр хүндэ шабарһаа Хүсэлэн гараһан үльгэртэйл" Эдэ үгэнүүдэй автор хэн бэ? а) Б.Барадин б) Х.Намсараев в) Д.Дашанимаев

Ч.-Лх. Базарон "Хаарташан"

1. Хаарта наадажа байхадаа, Доржо мүнгэээ юун дороо хээд һуунаб? а) малгай б) дабшуури в) шэрдэг
2. Доржын арада байһан хүн һамган дэгэлтын ороходо, хэн гэжэ ханданаб? а) худа б) зайһан в) худагы
3. Хаартада хэһэн тэмдэг: а) харааб б) нугалаа в) толбо
4. Доржын хүбүүдэй нааданхай: а) хүүхэлдэй б) хаарта в) шагай
5. Доржын эсэгэ Цэрэн үбгэнэй сай үгы болоходоо, шанажа ууха юумэн: а) аарсан б) шаара в) нохойн хоншоор
6. Цэрэн үбгэнтэнэй эдихэ юумэ үгы болоод, Тэхэдэ хашагдахадаа, 100 түхэригесер худалдаһан юумэн: а) гунжан б) морин в) эрье хонин

XX-дохн зуун жэлэй буряад литература

1. 20-ёод оной литературы гол шэглэл, тематика? а) граждн дайн б) шэнэдхэн хубилалга в) ангийн тэмсэл
2. Партизан Будаевай "Манай зам" шүлэг хэблэхэн газетг: а) "Улаан туг" б) "Бурят-Монгольская правда" в) "Красный стрелок"
3. Тэрэ үеын уран зохёолшодые нэрлэгты
4. Б.Абидуевай поэмэ а) "Ула ба зула" б) "Самолёт" в) "Ленинэй дурасхаал"
5. Арадай аман зохёол суглуулагша, эрдэмтэн-филолог С.Балдаевай далда нэрэ: а) Абагайн түргэн б) Сэсэн Сэнгээ в) Будамшуу
6. С.Балдаевай элирүүлхэн үльгэршэд: а) Парамон Дмитриев, Папа Тушемилов б) П.Петров, М.Имегенов
7. Багша, уран зохёолшон, "Жэгдэн" гэжэ зүжэгэй автор: а) Ч.-Лх. Базарон б) Д.-Р.Намжилон в) Д.Дашанимаев

8. Солбоной Туяагай бодото нэрэ?

9. Мүнхэ-Саридагай бодото нэрэ?

10. Х. Намсараевай арадай аман зохёол хэрэглэжэ бэшээн поэмэ: а) "Баригдабал, балар харанхы" б) "Үбгэн гэлэнэй үгэ" в) "Ула ба зула"

С. Балдаев "Үнэнэй баяр"

1. Ваахтар Хутонов уряднигыгэ хэн гэбэб? а) доктор б) мангал в) нүхэр
2. Дарга ноёной найдарые сүлэхэб гэхэн газар а) Хальмаг б) Монгол в) Яхад
3. "Адха мүнгэн таг дээрэ гаража, адха талхан хайрсаг соо орохо; эрэн мо гой эзэеэ эдихэ, хара могой хаанаа эдихэ", - гэжэ хэн хэлэхэн байгаа? а) Палбар б) Гүрээб в) Найдар
4. Холшоройдо ерэхэн сагаантанай нэгэ сэрэгшэ: а) Иванов б) Новиков в) Петров
5. Хабхар даргада юун гэжэ ханданаб? а) баабай б) боохолдой в) ноён ахай
6. Холшортон басагаая хэн гэжэ айлайда хүлхэншэнсер байлгаха ханаатай байгаа? а) Пардан б) Хубхан в) халбар

30-аад онуудай литература

1. Тэрэ үеын уран зохёолой журнал: а) "Манай зам" б) "Бата зам" в) "Тэмсэлэй шэмэг"
2. Хардуулан хамалганда ороһон уран зохёолшодые нэрлэгты
3. М.Горькиин, В.Маяковскиин зохёолнуудые оршуулагша: а) Д.Чернинов б) Д.Дашанимаев в) Б.-Д.Очилов
4. Буряад искусство, литературы түрүүшын декада хаана, хэзээ болоо нэм? а) Улаан-Үэдэ, 1940 ондо б) Москвада, 1940 ондо
5. Тэндэ ямар зүжэг зохёолнууд харуулагдаһан бэ, нэрлэгты
6. Ц.Доной граждн дайнай үе харуулан рассказ: а) "Лодыриин зүүдэн" б) "Шухата хюдалга" в) "Хиртэхэн һара"
7. Ц.Доной найруулжа бэшээн үльгэр: а) "Үбгэн Жэбжээнэй мэргэн" б) "Харалтуур хаан" в) "Аламжа Мэргэн"
8. "Тоёон", "Уран биирэ", "Санаша басагадта" шүлэгүүдэй автор?
9. "Эрэн гүрээхэ эмэллэгшэ", "Котии баатар", "Шаалай Шаанай хоёр" гэжэ үльгэр-поэмэнүүдэй, онгохоной автор: а) Х.Намсараев б) Б.Абидуев в) Д.Дашанимаев
10. "Тинмэ байгаа" расказуудай циклэй автор: а) Х.Намсараев б) Ц.Дон в) Ж.Тумунов Б.Барадин "Сэнгэ баабай"
1. Сэнгэ баабайн Дашасэрэн хүбүүнэй эрхэ нэрэ: а) Мантаахай б) Манхуудай
2. Сэнгэ баабайн зараса басаган: а) Балма б) Дарима
3. Сэнгэ баабайн мэдээ табижа унаад байхада, Дулма һамганайнь адисалһан бурханай судар: а) Алтан гэрэл б) Жадамба в) Ганжуур
4. Сэнгэ баабайн эзэлжэ ябаһан тушаалнуудые тоологты
5. Шүтэдэг ламынгаа ерэхэдэ, Сэнгэ баабай юу хээб? а) мүргэл б) үргэл
6. Аршаан хэдэг амһарта: а) бойпуур б) бумба в) дэбэр

7. Сэнгын үхээнһеэ хойшо 49 хоногто хуруулһан ном: а) Алтан гэрэл б) Юм в) ЖадамбаЦ.Дон "Брынзын санха"

1.Ц.Дон ямар нютагайб? а) Сэлэнгын аймагай Жаргаланта б) Бэшүүрэй аймагай Аяга нютаг в) Зэдын аймагай Үшсетэ нютаг

2. Ц.Доной зохёолнуудые нэрлэгты

3. Гамаагай нүхэр басаган: а) Балжаа б) Даринма в) Дулма

4. Ехэ наһатанай нургуулин географин урок дээрэ хабхаг далай гэжэ бни гээд хэн буляалһан байгааб? а) Буяа Булад б) Хуба Гомбо в) Хумбаа Дагба

5. Повестин үйлэ хэрэгүүд ямар нэрэтэй колхоздо болоноб? а) Хубисхал б) Улаан туг в) Улаан малшан

6. Энэ хэн бэ, точконуудай орондо нүгее нюурай нэрэ бэшэгты. "Түглэгэр үргэн мүртэй, задарюун томо бзетэй, боршогор болоһон хара шарайтай, ехэнүүд нүхэтэй харнагар хамартай, уралынь дамбагар зузаан, хоёр нюдэнийнь сог мэтэ ялялзажа, нюурые алдангүй гэтэжэ, танижа ялаһан хэбэртэй, абяагүй хууна..."

7. Балданай Гомбые буруу харуулха гэхэн даабари абаһан хүн а) Няндаг б) Галин в) Дэлэг

8. Аймагай ветеринар ямар нютаг ошоһон байгааб? а) Нарһата б) Хуһата в) Хасуурита

9. Брынзэ соо ямар хорон хэгдэһэн байгааб?

10. Энэ хэн бэ? "..... шоно мэтэ хүлмэгэд гээд, буруу хаража, милицинн формо хубсаһатай хүнтэй дуугаралсана. Тэрэ айхабтар эдэбхитэй хүн янзатай, иишэ тиишээ хүнгэн солбоноор гүйнэ. Ябууд дундаа Должон тээшэ хулгай нюдээр хаража, шүдэнэй сагаагаар мийхэд гэнэ..."

11. Должоной нүхэсэдэг хүбүүн –Ёндон ямар мэргэжэлтэйб? а) зоотехник б) агроном в)ветеринар

12. Зохёолой темэ ба идея нэрлэгты

13. Повесть соо харуулагдаһан үе саг тухай үшсэ ямар зохёолнуудые уншаабта. нэрлэгты.

14. Санха. санхатаха гэжэ үгэнүүдэй удха тайлбариллагты

15. Ц.Доной 1937 ондо тушаалгаха үедсэ дүүргээд байһан роман юун гэжэ нэрэтэй хэм? а) "Тужа соо" б) "Ой соо" в) "Брынзын санха"

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайнай үеын ба һүүлээрхи уран зохёол 1."Илахамнай лабтай" шүлэг хэн бэшээб? а) Ж.Тумунов б) Ц.Номтоев в) Х.Намсараев

2. Дайнда ябаһан уран зохёолшодые нэрлэгты

3. Хүсэээ барандаа хумиял! Хүбшэээ барандаа татаял! Дутуу бэшэ, дүүрэнээр дурлая! Хахад бэшэ, хүсэдсэр алхая! Энэ шүлэгэй авторые нэрлэгты: а) Ц.Галсанов б) Ж.Тумунов в) Х.Намсараев

4. Ж.Тумуновой гүрэнэйнгее зүүн хилэ хамгаалжа байхадаа бэшэһэн зохёол: а) «Сэсэгмаа» пьесэ б) «Талын бүргэд» рассказ в) "Хилэ дээрэ" пьесэ

5. Ж.Тумуновой баримтата повесть: а) "Наранай орохо зүг тээшэ" б) "Алтан бороо" в) "Эсэгэ хүбүүн хоёр"

6. "Чудеска нуур дээрэхи суурьян" поэмын автор: а) Ц.Галсанов б) Ц.Номтоев в) Х.Намсараев

7. Н.Балданогой дайнай үеын ажабайдалда зориюулан пьесэ: а) "Арадай хүбүүн" б) "Снайпер" в) "Байгалай заһаһал"

8. "Элинсэг хулинсаг эсэгым дуунууд! Эльгэ тесдэй эхым дуунууд! Ажал, тэмсэл сооһоо түрссш. Алад холоһоо аша гушадаа ерээш" Хэнэй мурнүүд бэ? а) Х.Намсараевай б) Н.Балданогой в) ш.Нимбуевай

9. Б.Базароной шүлэгүүдэй суглуулбари: а) "Пост дээрэ" б) "Сэрэгшын лирикэ" в) "Илалта"

10. Буряад уран зохёолшодһоо түрүүшын киносценарист: а) Д.-Р.Батожабай б) Ч.Цыдендамбаев в) Ц.Шагжин

11. Түрүүшын буряад роман: а) Ч.Цыдендамбаевай "Банзарай хүбүүн Доржо" б) Ж.Тумуновой "Нойрһоо һэриһэн тала" в) Х.Намсараевай "Үүрэй толон"

12. Уран зохёол соо эгээл үргэн улхатай. орёо байгуулгатай зохёол: а) туужа б) рассказ в) роман

13. Түүхын баримтанууд дээрэ үндэлэлжэ бэшэһэн зохёол: а) Ж.Тумуновой "Сүхэ-Баатар" б) Ц.Шагжиной "Будамшуу" в) Ч.Цыдендамбаевай "Соном Гармаев"

14. Ч.Цыдендамбаевай, Х.Намсараевай прозын зохёолнуудые оршуулагша: а) Г.Марков б) К.Седых в) М.Степанов

15. Н.Рыбко хэнэй зохёолнуудые оршуулан гээшэб? а) Д.-Р.Батожабайн б) Г.Чимитовэй в) Д.Жалсараевай **Х.Намсараев "Тайшаагай ташуур"**

1. Х.Намсараев хэды ондо түрссб? а) 1899 б) 1909 в) 1889

2. Уран зохёолшын түрэхэн нютаг: а) Дээдэ Хэжэнгэ б) Хэжэнгэ в) Эдэрмэг

3. Үргэжэ абаһан гэртэхинийн: а) Галсанай Балдантан б) Сэбэгэй Намсарайтан в) Бадлаагай Дагбатан

4. Хуушан монголдо нургаһан багшань: а) Найдан Абидуев б) Бадлаагай Дагбатан в) Галсанай Балдан

5. Х. Намсараевай наһанайн нүхэр һамган: а) Гутабай Бальжад б) Балданай Гүнжэд в) Галшын Должод

6. Х. Намсараевай түрүүшын зохёол: а) "Үбгэн гэлэнэй үгэ" поэмэ б) "Үншэдэй үхэл" рассказ в) "Харанхы" пьесэ

7. Монголоу уран зохёолшо Ц. Дамдинсүрэнэй Х. Намсараевай "Үбгэн гэлэнэй үгэ" дууряажа бэшэһэн зохёол: а) "Голи Гэндэн" б) "Сэсэн Сэнгээ" в) "Ула ба зула"

8. "Цыремпил" гэжэ зохёолоо ямар нэрэтэй роман болгожо үргэлжэлүүлһэн бэ?

9. Х. Намсараевай нйаруулан үльгэр: а) "Аламжа Мэргэн" б) "Хараасгай Мэргэн" в) "Үбгэн Жэбжээнэй"

10. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ бэшэһэн зохёолын: а) "Нэгэтэ хүни" б) "Үүрэй толон" в) "Тайшаагай ташуур"

11. "Тайшаагай ташуур"- а) комеди б) драма в) угай бэшэг
12. Уран зохёолшо хэнэй бэшээн угай бэшэгүүдые шудалааб? а) Ц. Сахаровой б) В. Юмсуновой в) Ю. Ломбоцыреновай
13. Хоринн 11 эсэгэнэрэй отог зоной нэрэнүүдые тооложо бэшэгты
14. Гулваанарай тайшаада барихан хүндэ: а) Тараг б) Табагтай мяхан в) Теслэй
15. Николай хаанай Ринчин-Доржо Дымбыловтэ хүртсехэн хэргэм: а) Ахалагша тайшаа б) Хасагай атаман в) Есаул
16. Гүрэмбэ лама тайшаа ноёной хатанда хэн гэжэ ханданаб? а) Хатан абгай б) Хатан эгэшэ в) Хатан Долгор
17. Тайшаа ноён Гүрэмбэ ламые юун гэжэ нэрлэбэб? а) мэхэтэй үнэгэн б) шарахан холонго в) хара нохой
18. Хатан Долгорой түрэхэн нютаг: а) Түгнын хоймор б) Агын тала в) Хэжэнгын гол
19. Ноёной нохойн хүл хуха сохиһон хүбүүнэй нэрэ: а) Сонинпол б) Зата в) Сэмпил
20. Хоринн Дүүмэ шатааһан зоной нэгэн: а) Сэмпил б) Гоншог в) Дэбэр
21. "... хэн таниие үгытэй болгоо юм? Үгытэйдэс найража, дураараа ябаха ханаатай гүт? Үтэр минии урда хүгэдэгты! Мүнес танай урда хэн байнаб? Танай урда Хоринн 11 эсэгийн ахалагша тайшаа" Энэ хэнэй үгэнүүд бэ?
22. Хэн эдэ үгэнүүдые хэлэнэб, ямар үедэ? "Хэзээ нэгэтэ үгытэй ядуу зондо жаргаха саг ерэхэ юм!...Таанар тэрэ сагые угтуулан хаража. Бодожо, оролдожо ябагты. Худал юумые хойшонь татагты, үнэн юумые есдэнь үргэгты"
23. "Тайшаагай ташуур" зүжэгэй түрүүшын режиссер (декабрь 1945 оной) а) Ф.Сахиров б) В. Халматов в) В.Кондратьев
24. В.Кондратьевай найруулһан "Тайшаагай ташуур" зүжэгэй гол нюурнуудые хэд бэлигтэй артистнар нааданаб?

Ж.Тумунов "Нойрһоо һэрһэн тала"

1. Ж.Тумуновой түрэхэн нютаг: а) Агын округой Догой нютаг б) Сагаан-Шулуутай в) Табтаанай
2. Республикымнай аймагууд соо эгээн түрүүшын пионернүүдэй байшангай баригдаһан газар: а) Хори б) Ярууна в) Загарй
3. Ж.Тумуновой түрүүшын пьесэ: а) "Хилэ дээрэ" б) "Шоолой" в) "Сэсэгмаа"
4. Дайнай һүүлдэхи Чехославакида бэшэгдэхэн рассказыны: а) "Эсэгэ хүбүүн хоёр" б) "Веда" в) "Талын бүргэд"
5. Дэлгэрэй нүхэр хүбүүн: а) Базар б) Пунсок в) Гомбо
6. Хоёр нүхэдэй баян Шодоной адуу хараһан газар: а) Алхана б) Дульдарга в) Ара-Элэ
7. Дэлгэртэ Сэсэгмаагаа бодхожо абаашахадан хэн туһалааб? а) Янжима б) Рэгзэд в) Тамжад
8. Ямар мүрэнэй эрьедэ Дэлгэр Базар нүхэрес абаржа, Табхаевай отрядта абаха мүрес хаагдааб? а) Онон б) Энгидэй в) Хёлго
9. Табхайн Дугарай эсэгтэйн уулзажа, "энээнэйш тархида яашье үзэг орохогүй" гэжэ хэлэхэн хүн: а) Жүгдэр б) Доржо үбгэн в) Тогото
10. Партизанска отрядтай комиссар: а) Анатолий Петров б) Нима Бороев в) Пунсок
11. Партизануудай командир А.Петровтой уулзаха парол: а) "Алхана" б) "Һэбьез" в) "Һалхин"
12. Табхаев Тоготындо орожо ерэхэдэ, ямар буу зэбсэгтэй ябанаб? а) ташуур буу б) винтовко в) оодон шара
13. Нимын хойноһоо адаглажа, Табхайн Дугарта дуулгажа байха хүн: а) Тогото б) Гомбо в) Шодон
14. Доржын Дэлгэрэй хадам баабай: а) Нима б) Дамба в) Ошор
15. Партизануудад барисаатай хамниган хүн: а) Данзан б) Дамба в) Дампил
16. Ононой партизануудай командир: а) Петров б) Шилов в) Шитров
17. Шэтэ хэдэн тээһэ түригдэжэ, большевиүүд городоо орхижо, партизан дайнда ороһон байна...Городой ханха зайдан үйлсэнүүдтэ тон түрүүлхэн хэд бии болооб? а) Семеновтон б) Япон солдадууд в) Чехууд
18. Атаман Семенов юундэ һуугаад, городые эрьежэ үзэс хэм? а) мориндо б) машинада в) броневигтэ
19. Атаман Семеновой хэлээшээр "нүүдэлшэн, ород большевиүүдтэ мэхэлэгдэхэн, зэрлигшэшэхэн хүн": а) Дэлгэр б) Нима в) Пунсок
20. Тус роман хэды ондо хэблэлдэ гараһан бэ? а) 1945 б) 1949 в) 1959

Н.Балдано «Энхэ- Булад баатар»

1. Н.Балданогой үхибүүн ябахадаа золгодог байһан нютагайн үлыгэршэн а) П.Петров б) Нима Образцов в) Цырен Зодбоев
2. Ямар ара нэрэ доро Н.Балдано түрүүшынгээ зүжэг бэшээ хэм? а) Сэлгез Сарьдаг б) Мүнхэ Сарьдаг в) Будамшуу
3. Буряад-Монголой драмтеатрай табиһан түрүүшын пьесэ, Н.Балданогой Зохёонон: а) "Нюдарган" б) "Талһалдал" в) "Дүлэн"
4. "Гэсэрэй" аялгаар Н.Балданогой бэшэхэн баледэй либреттэ: а) "Гэсэр – арадай баатар" б) "Газарай хүбүүн" в) "Поющие стрелы Гэсэра"
5. «Энхэ-Булад баатар» - буряадай түрүүшын а) драма б) драматическа поэмэ в) оперо б. Энхэ-Булад баатарай прототип: а) Сэрэн-Галдан б) Бабжа-Барас баатар в) Шоно баатар
7. «Энхэ-Булад баатар» ямар аман зохёолой аялгаар бэшэгдэхэн бэ? а) үлыгэрэй б) түүхэлхэн хесреснэй в) домогой

8. Буумал хаанай мүнхэн хэлмэ юун болоноб? а) түшэг б) хүлдэ в) зэбсэг 9. "Хаража шадангүй хүлдыетнай харата дайсаанда алдабалби,"- гэжэ Буумал хаанда хэлэгшэ: а) харуулшан б) Шуумар баатар в) ахалагша хахиюул
10. Буумал хаан Энхэ-Булад баатарые яаж хэлэгшэ? а) нюргын сохёо б) далын хухалаа в) далын мэнгээрхэ тануулаа
11. Энхэ-Булад баатарай түрэн эсэгэ: а) Буумал хаан б) Хэшэгтэ дархан в) Солбон баатар
12. Шаралдай хаанай эльгээн номо хаадагуудые Энхэ-Булад баатар юун гэжэ тайлбарлинаб? а) бэлэг б) мэндэн тэмдэг в) дайнай уряа
13. Хаанай ордон: а) асари б) байшан в) Ехэ Гэр
14. Энхэ-Булад баатар хааниие хэн гэшэш гэнэб? а) хаан-баабай б) хаан-наран в) хаан-могой
15. "Энхэ-Булад" оперын хүгжэм найруулагша композитор: а) Тихон Хренников б) Михаил Фролов в) Бау Ямпиллов
16. Арюун-Гоохон хада дээгүүр мандахан наранда хандажа юу эринэб?
а) аза талаан б) найхан дура в) зол жаргал
17. Эрхэ-Мэргэнэй номонхоо Энхэ-Булад баатарые хэн абарнаб?
а) Солбон баатар б) Шуумар баатар в) Арюун-Гоохон
18. Арад зон Энхэ-Булад баатарые хүндэлжэ, юун дээрэ хуулганаб?
а) сагаан олбог дээрэ б) хаан шэрээдэ в) сагаан хурьган тохон дээрэ
19. Оперын үгэнүүдые юун гэдэг бэ?
а) ариоза б) либреттэ в) опереттэ
20. "Энхэ-Булад баатар" ямар түлэбэй зохёол бэ?
а) драмын б) прозын в) шүлэгэй
- Ж. Балданжабон "Сэнхир хаданууд"**
1. Ж. Балданжабоной түрэн нотог:
а) Агын округой Зүдхэли нотог б) Сагаан-Шулуутай в) Баруун Хужартай
2. уран зохёолшы хуушан монгол үзэгтэ хургахан хүн:
а) Гомбын Бобоншы б) Хэшэгтэ нагаса в) Балдын Дагба
3. Ж. Балданжабоной түрүүшын рассказ:
а) "Аша хүбүүн" б) "Бүргэд" в) "Хурын бурхан"
4. Арадай аман зохёолой үндэһэн дээрэ бэшэһэн зохёолынь:
а) "Бабжа-Барас баатар" б) "Баатарай зам" в) "Бүргэд"
5. Үхибүүдтэ бэшэһэн зохёолынь:
а) "Алханын нюусанууд" б) "Бүргэд" в) "Сэнхир хаданууд"
6. Ж. Балданжабоной "Сэнхир хаданууд" роман анхан ямар нэрэтэйгээр гарахан бэ?
а) "Хаданууд" б) "Дабаан" в) "Бэлшэр"
7. Даржаагай Нархата тосхонхоо гэртэ асархан басаганай нэрэ:
а) Валя б) Верка в) Балжан
8. Бэлшэрэй бригадын ахалагша хонишон:
а) Балжан б) Сада в) Хорло
9. Даржаа таһархай платитай., хүл носэгэн басаганда юу харбайгааб?
а) үндэг б) шэлтэй хү в) зүһэм хилээмэ
10. Парторг Жаргал Базаровтай харгыдань ушархан залуушуул тэрэниие хэн гэнэб?
а) аха нүхэр б) парторг в) хүмүүжүүлэгшэ
11. Цэлхэй Цыреновичэй пенсидэ гаргахаяа хүсэдэг хонишон:
а) Сада б) Даржаа в) Дарма
12. Эдэ үгэнүүд хэн тухайб? ...бага байхадаа, зантагар томо толгойтой юм хэн, гурбатай болотороо хэлэндэ ороогүй ябаһан юм гэжэ үбгэд хүгшэд хээрэлдэдэг"
а) Даржаа б) Суранзан в) Сада
13. Клубые даагша: а) Аюр б) Батажаргал в) Цэлэл
14. Маюуза- а) нандай дээрэхи шэрдэг б) мориной зэмсэг в) эмээл дээрэхи хуудал
15. Даржаа үбгэнэй бригадада хурьга абалсадаг хүбүүн: а) Суранзан б) Женька в) Батажаргал
16. Хорлын инаг хүбүүн:
а) Уржэн б) Батажаргал в) Аюр
17. Цэлэл Черниновэй мэргэжэл:
а) ветеринар б) зоотехник в) агроном
18. Гологдоһон хурьга ямар аргаар эхэ хониндонь табижа хүхүүлнэб?
а) тээгэлжэ б) угжажа в) аргадажа
19. Жаргал Базаров хаана хүдэлжэ байһанаа ерээб?
а) ондоо колхоздо б) Хилгэндэн рудниктэ в) Нархатада
20. Уран зохёолшо Суранзанай сэбэрые зураглахадаа, юунтэй жэшэнэб?
а) улаан нарантай б) залуухан хуһантай в) хюрууда сохигдоһон зэрлиг жэмэстэй